

A know-how, üzleti titok jelenléte a délszláv államokban

I. A know-how és üzleti titok rendszertani elhelyezése a délszláv jogrendszerekben

A 21. században kiemelkedő fontossággal bír az üzleti titok és know-how intézménye mind az Európai Unióban, mind Magyarországon. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az Európai Unió üzleti titok védelmének megerősítését célzó irányelvalkotási folyamata,² a 2014. március 15-én hatályba lépett Polgári törvénykönyv rendelkezései által biztosítani szándékolt egységes szabályozás, alátámasztva ezzel is a jogintézmény újra napirendre kerülésének és napirenden tartásának aktualitását.³ Mivel a 90-es évektől kezdődően Jugoszlávia szétesésével egyidejűleg megszakadt az egyirányú jogfejlődés is, felvetődik a kérdés, hogy miként alakul ezen jogterület szabályozása az Unióba újonnan belépett Horvátországban, illetve az Unión kívüli délszláv államokban. A délszláv államok alatt jelen tanulmányban Szerbiát, Montenegrót, és Bosznia-Hercegovinát értem elsősorban.

A fent említett államok mindegyikében a szabadalmi oltalom által nem védett információk, adatok, műszaki megoldások létezése kétségtelen, megjelenési formája és helye azonban több esetben eltér egymástól. A szerb hatályos kötelmi viszonyokról szóló törvény⁴ egyes szerződéstípusokkal kapcsolatban meglehetősen hiányos szabályozást nyújt, különösen az atipikus szerződések vonatkozásában. Meg kell jegyezni, hogy Szerbiának az Európai Unió és WTO tagság hiánya miatt több jogterületen, többek között a szellemi tulajdon szabályozása területén is hiányosságai vannak. Ugyanakkor komoly eredmények születtek és születnek folyamatosan az elmúlt években annak érdekében, hogy a tárgyban megalkotott nemzetközi egyezmények elismerésre és alkalmazásra kerüljenek. E jogharmonizációs törekvések már a kétezres évek elején megkezdődtek. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a gyakorlatban ezen nevesítetlen szerződéstípusok ne kerülnének kimunkálásra.⁵ Kiemelendő továbbá, hogy a know-how és üzleti titok kapcsán egyik legjelentősebb nemzetközi egyezmény, a TRIPS Egyezmény⁶ teljeskörű elismerésére és átültetésére a kétezres évek elejétől kezdődően folyamatosan tettek és tesznek lépéseket.⁷ Szerbia Európai Unió csatlakozási tárgyalási folyamatának kétségtelenül egyik

¹ Jelen tanulmányt szerzője az SZTE Interdiszciplináris Tudásmenedzsment Kutatócsoport kutatójaként írta. Jelen tanulmány alapját képező kutatást a futurICT.hu nevű, TÁMOP-4.2.2.C-11/1/KONV-2012-0013 azonosítószámú projekt támogatta az Európai Unió és az Európai Szociális Alap társfinanszírozása mellett.

² Elsősorban a Bizottság által 2013 novemberében előterjesztett irányelv javaslat emelkedik ki jelentőségével. Az Európai Parlament és Tanács irányelve a nem nyilvános know-how és üzleti információk (üzleti titkot) jogosulatlan megszerzésével, felhasználásával és felfedezésével szembeni védelméről. (Európai Bizottság Javaslat). <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013PC0813&from=EN> (2014. október 25.)

³ 2013. évi V. törvény 2:47. § Az üzleti titokhoz való jog. Know-how (védett ismeret)

⁴ A Kötelmi viszonyokról szóló törvény (Zakon o obligacionim odnosima), a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság Hivatalos Lapja (Službeni list SFRJ), 1978/29, 1985/39, 1989/45 – alkotmánybírói határozat és 1989/57 sz.; a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Hivatalos Lapja (Službeni list SRJ) 2011/31 sz., valamint a Szerbia és Montenegró Államközösségének Hivatalos lapja, 2003/1. sz.

⁵ Dudás Attila - Papp Tekla: Atipikus szerződések Magyarországon és Szerbiában, 8. o. In Debreceni Jogi Műhely, 2013/3. szám. 1-16. o.

http://www.debrecenijogimuhely.hu/archivum/3_2013/atipikus_szerzodesek_magyarorszagon_es_szerbiaban/ (2014. október 28.)

⁶ Az 1994 – ben kötött Egyezmény (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights) a WTO égisze alatt született nemzetközi egyezmény, melynek tárgya szinte az összes szellemi alkotás, valamint az üzleti titok szabályozása is.

⁷ A 2001 – ben ratifikálták a Jugoszlávia és az EPO között létrejött megállapodást a szabadalommal kapcsolatos együttműködésről, amely célul tűzte ki a TRIPS–Egyezménynek való megfelelést.

Törvény a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság és az Európai Szellemi Hivatal közötti, a szabadalom területén történő együttműködésről szóló megállapodás ratifikációjáról, (Zakon o ratifikaciji sporazuma između savezne vlade Savezne

legfontosabb állomása a tagjelölti státusz elérése, és a Stabilizációs és társulási megállapodás 2013. szeptember 1 - je hatálybalépése. Ez a megállapodás a szellemi tulajdon oltalma területén a TRIPS Egyezményben foglaltakat követi. A megállapodás keretében Szerbia vállalja, hogy a hatálybalépéstől számított 5 éven belül a szellemi tulajdonvédelem területén az unióval megegyező védelmet biztosít.⁸Ezen törekvések eredményeként a közeljövőben várhatók jogalkotói eredmények.

Horvátország Európai Unió tagja⁹ egyben azt is jelenti, hogy ettől az időponttól kezdve az *acquiscommunautaire*, azaz a „közösségi vívmányok” - beleértve a teljes EU joganyagot - teljes egészében elfogadásra, elismerésre és alkalmazásra kerülnek. A csatlakozási tárgyalások során az *acquiscommunautaire*-t 35 fejezet alkotta, melynek 7. fejezete szólt a szellemi tulajdon törvényi szabályozásáról. Mivel Horvátország ezen felül WTO tag is¹⁰, ezért vonatkozik rá a WTO égisze alatt létrejött TRIPS Egyezmény is. A horvát jogirodalom szintén ismeri és használja a know-how fogalmát, azt technikai tudásként, tapasztalatként, a szellemi tulajdon informális alakjaként megjelenítve.¹¹ Az informális jelző arra utal, hogy nem tartozik az általános szellemi tulajdon körébe, nem létezik jogszabályi szintű védelem. A know-how nyilvántartásban történő rögzítése a magyar jogrendszerhez és a többi délszláv állam jogrendszerhez is hasonlóan hiányzik, védelme jogszabályi szinten leginkább az üzleti titokvédelem körében valósul meg.

Bosznia-Hercegovina 1992-ben vált független állammá, viszont WTO tagsággal nem rendelkezik, hanem csak megfigyelő szerepet tölt be a szervezetnél. Ennek következtében a TRIPS Egyezmény hatálya alatt sem áll jelenleg. Az ország két entitásra, Bosznia-Hercegovinai Föderációra és Boszniai Szerb Köztársaságra van felosztva. Mindkét egység bizonyos fokú önállósággal rendelkezik, ezáltal a jogszabályalkotás elég bonyolult rendszere valósul meg egy kvázi vétőjoggal fűszerezve, melyre most külön kitérni nem szeretnék, viszont ebből kifolyólag a jogalkotás folyamata, jogszabályok alkalmazhatósága is eltér a két egyenjogú területi entitásnál. Tanulmányom célkitűzéséből eredően a későbbiekben a szellemi tulajdon és üzleti titok szabályozására vonatkozó legfontosabb jogszabályokra térek ki.

Montenegró 2006 júniusában vált független állammá. Annak ellenére, hogy nem tudhat maga mögött hosszú, önálló jogfejlődést, érdekes lehet annak bemutatása, hogy az önállóság megszerzése óta milyen irányba halad az ország jogalkotási folyamata, EU-s jogharmonizációja a szellemi tulajdon és üzleti titok területén. Általánosságban elmondható, hogy a Szerbia és Montenegró fennállása idején született jogszabályok jelentős részét kisebb változtatásokat követően kihirdették és alkalmazzák.

2007-ben akcióttervet fogadtak el az európai partnerség erősítése céljából, melyben kötelezettségként került megfogalmazásra, hogy jelentős mértékben növelni fogják a szellemi tulajdon védelmének szabályozását, különösen törekedve az Unió jogszabályok implementációjára.¹² Fontos megemlíteni, hogy a szellemi tulajdon területén többek között rendeletben előírtakkal biztosítják a Szerbia és Montenegró, valamint a szerbiai Szellemi Tulajdoni Hivatal által szabályzatokban előírtak, nyilvántartásokban foglaltak Montenegróban történő

Republike Jugoslavije i Evropske Patentne Organizacije o saradnji u oblastipatenata, sa aneksom) Hivatalos Közlöny SCG – Nemzetközi szerződések (Sl. list SCG) 14/2004. szám

A következő fontos mérföldkövet egy átmeneti szabályozás jelentette Szerbia és EU között, mely egészen addig hatályban maradt, amíg a 2008. április 28 – án Luxemburgban aláírt Stabilizációs és Társulási megállapodás nem lép életbe.

⁸ 2010. évi CXII. törvény az Európai Közösségek és tagállamaik, valamint Szerbia közötti Stabilizációs és Társulási Megállapodás kihirdetéséről, 75. cikk (3) bekezdés

⁹ Horvátország 2013. július 1. napjától tagja az Európai Uniónak.

¹⁰ 2000. november 30 – án csatlakozott

¹¹ Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva: Prava intelektualnog vlasništva, Zagreb, 2009., 6. o.

http://www.bizimpact.hr/download/documents/read/prava-intelektualnog-vlasnistva_11 (Utolsó letöltés: 2014. október 29.)

¹² Akcióterv az európai partnerség erősítéséről szóló javaslatok implementációjához, Montenegró Kormánya, (Akcioni plan za implementaciju preporuka evropskog partnerstva, Vlada Republike Crne Gore) Podgorica, 2007. május 17., III/1.5 fejezet, 49. o.

alkalmazását.¹³ Továbbá határozatban erősítik meg a Montenegró és Európai Szabadalmi Hivatal (EPO) között létrejött, az európai szabadalom kiterjesztéséről szóló megállapodást.¹⁴

II. Fogalom-meghatározási törekvések, a know-how védelmének módja

Annak ellenére, hogy a szerb jogirodalom kétségtelenül ismeri a know-how fogalmát, annak jogszabályi szintű fogalmával nem találkozni. Az Innovációs törvény a Technológia Transzfer Központ központi feladatai közé sorolja az innovatív megoldások létrehozatalát, magas szintű know-how-val rendelkező eljárások lefolytatását és szolgáltatások nyújtását.¹⁵ Annak ellenére, hogy a fenti jogszabályhely a know-how terminusát alkalmazza, a törvény nem fejt ki annak konkrét fogalmát.

Szerbiában az üzleti titok fogalmának széles körű megfogalmazása figyelhető meg. Az Üzleti titok védelméről szóló törvény üzleti titoknak tekinti különösen a pénzügyi, gazdasági, kereskedelmi, tudományos, műszaki, termelési adatokat, tanulmányokat, vizsgálatokat és kutatási eredményeket, beleértve a képletet, rajzot, tervet, prototípust, modellt, programot és ezek összekapcsolását függetlenül attól, hogy milyen módon vannak megőrizve, vagy összeállítva.¹⁶ Üzleti titoknak minősül továbbá minden olyan információ, melynek gazdasági értéke van és általános jelleggel nem ismert olyan harmadik személyek előtt, akik annak használatával, vagy közlésével gazdasági előnyhöz jutnának. Továbbá azon információ, amely az ellenőrzésre jogosult által az e törvény vagy, üzletpolitika, szerződéses viszony vagy más standardok alapján megfelelő védelemben részesül, illetve ha az harmadik személlyel történő közlés során kárt okozhat az ellenőrzésre jogosult számára.¹⁷ A törvény második paragrafusában szerint az üzleti titok védelmére a hazai és külföldi természetes és jogi személy tarthat igényt.¹⁸ Jogosultnak, azaz birtokosnak tekinti azt a személyt, aki a törvény értelmében az üzleti titok feletti ellenőrzési joggal rendelkezik.¹⁹ Ez azért is megemlítendő, mivel az EU 2013. novemberi keltezésű, tehát a szerb üzleti titok védelméről szóló törvénytől jóval később született irányelvtervezete is azt tekinti jogosultnak, aki az üzleti titok feletti rendelkezési joggal rendelkezik.²⁰ E személy a használati jogot másra átruházhatja.²¹

A törvény az üzleti titok határát szélesen húzza meg, generálklauzulaként ide sorolva olyan adatokat, információkat is, amelyeket más törvény, megállapodás, vagy jogi személy saját rendelkezése által minősít üzleti titoknak.²² Megjegyzendő, hogy gyógyszerek, orvostechikai eszközök, mezőgazdasági és vegyi termékek állami engedélyeztetéséhez szükséges, nyilvánosságra nem hozott adatok és információk is üzleti titoknak minősülnek, melyeket szintén külön kiemeli a törvény. Ezen túlmenően a Gazdasági társaságokról szóló törvény is meghatározza az üzleti titok

¹³ Törvény a szellemi tulajdonról szóló jogszabályok átvételének biztosításáról (Uredba o obezbeđivanju primjene prava iz oblasti intelektualne svojine), megjelent a Szerbia és Montenegró Hivatalos Közlönyében (Uredba je objavljena u "Službenom listu RCG), 67/2007. szám és a Montenegrói Hivatalos Közlönyben (Službenom listu CG)70/2008. szám., 1. szakasz

¹⁴ Rendelet a Montenegrói Kormány és az Európai Szabadalmi Hivatal által kötött, európai szabadalom bővítéséről szóló megállapodásról szóló törvény kihirdetéséről (Ukaz o proglašenju zakona o potvrđivanju sporazuma između vlade Crne Gore i Evropske Patentne Organizacije o proširenju evropskih patenata) Montenegrói Hivatalos Közlöny – Nemzetközi Megállapodások (Sl. CG – Međunarodni ugovori), 2009., Podgorica, 1. szakasz

¹⁵ Innovációs törvény (Zakon o inovacionoj delatnosti), Hivatalos Közlöny 110/2005., 18/2010 és 55/2013.szám (Sl. glasnik RS), 25/v. szakasz

¹⁶ Üzleti titok védelméről szóló törvény (Zakon o zaštiti poslovne tajne) Hivatalos Közlöny 72/2011.szám, „Sl. (glasnik RS)” 1. szakasz

¹⁷ Uo. 4. szakasz

¹⁸ Uo. 2. szakasz

¹⁹ Uo. 2. szakasz

²⁰ Az Európai Parlament és Tanács irányelve a nem nyilvános know-how és üzleti információk (üzleti titok) jogosulatlan megszerzésével, felhasználásával és felfedezésével szembeni védelméről. (Európai Bizottság Javaslat). <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013PC0813&from=EN> (2014. október 27.) I. Fejezet, 2. cikk 2. pont

²¹ Uo. 7. szakasz

²² Uo. 4. szakasz

fogalmát a gazdasági társaság tagjait terhelő üzleti titoktartás körében, mely fogalom megegyezik a fentiekben részletezettekkel.²³

A védelem tekintetében a Stabilizációs és Társulási Megállapodáshoz fűzött Együttes Nyilatkozatok bírnak jelentőséggel. Ugyanis a 75. cikkhez fűzött nyilatkozat a következőkről rendelkezik: „A kereskedelmi tulajdonjogok védelme magában foglalja különösen az ipari tulajdon oltalmáról szóló Párizsi Egyezmény 10bis cikkében említett, tisztességtelen verseny elleni védelmet és a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás (TRIPS-megállapodás) 39. cikkében említett, fel nem fedett információk védelmét.”

Horvátországban a 2007-ben megszületett és 2012-ben módosított Titokvédelmi törvény meghatározása szerint üzleti titoknak minősülnek azok az adatok, melyeket törvény, más rendelet vagy gazdasági társaságok megállapodása, illetve jogi személy határoz meg. Ezek az adatok termelési titkot, kutatási eredményeket, tervezési munkát tartalmaznak, melyeknek jogosulatlan személy által történő nyilvánosságra hozatala káros hatással járna birtokosaik gazdasági érdekeire.²⁴ A törvény leszögezi, hogy üzleti titokként nem határozhatók meg azok az adatok, melyek védett műszaki fejlesztésre, felfedezésre, vagy találmányra vonatkoznak. E körbe az adatvédelmi törvény alapján azok a „nagyon titkos” adatok tartoznak, melyek jogosulatlan nyilvánosságra hozatala helyreállíthatatlan kárt okozna a horvát állam számára, különösen azokat a műszaki fejlesztéseket, felfedezéseket, találmányokat, illetve technológiákat értve alatta, amelyek a nemzetbiztonság szempontjából kiemelkedő fontossággal bírnak.²⁵ A jogalkotó tehát jogpolitikai megfontolások végett kiveszi a forgalomképes üzleti titok köréből a nemzetgazdaság számára nélkülözhetetlen tudást és tapasztalatot.

Bosznia- Hercegovina esetében a Szabadalmi Hivatal 2008-ban adott közre egy útmutatót, amely lényegében a WIPO által összeállított tanulmány szó szerinti fordítása.²⁶ Tartalmában többek között az üzleti titok fogalmának megfogalmazására, a szabadalom és az üzleti titok összevetésére, az utóbbi előnyös és hátrányos jellemzőinek megfogalmazására került sor.

Az üzleti titok védelme hasonlóan a többi államéhoz, a bosnyák jogrendszerben sem valósul meg oly módon, mint az a nevesített szellemi alkotások esetében megfogalmazásra kerül. Érdekes, hogy fogalmára a Versenyről szóló törvény és a Büntető törvénykönyv is tartalmaz rendelkezéseket. A Versenyről szóló törvény oly formában, hogy kötelezővé teszi a Versenytanács, hivatalos és más személyek számára az üzleti titok titokban tartását, s mindemellett megjelöli, hogy különösképpen mi minősül üzleti titoknak. Üzleti titoknak minősül az az adat, amelyet törvény, más jogszabály, vagy a felek megállapodása üzleti titoknak minősít. Nem minősülnek üzleti titoknak azok az adatok, amelyek kötelező előírás eredményeként kerültek nyilvánosságra vagy bármilyen más okból kifolyólag már előzőleg nyilvánosság számára elérhetőek voltak.²⁷

A gazdasági társaságokról szóló törvény²⁸ IV. fejezete foglalkozik az üzleti titok fogalmával. Kiemeli, hogy a társaság megbízott szerve köteles írásbeli határozat formájában meghatározni azokat az információkat, amelyek az üzleti titok jellegzetességeivel rendelkeznek, és megjelölni azokat a személyeket, akik felelősek a védelmükért és használatukért. Üzleti titokként

²³ Gazdasági társaságokról szóló törvény (Zakon o privrednim društvima), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye (Sl. glasnik RS), 36/2011 és 99/2011. szám, 73 szakasz

²⁴ Adatvédelmi törvény (Zakon o zaštiti tajnosti podataka), Horvátország Hivatalos Közlönye (Narodne novine), 108/96 és 79/07. szám., 8.fejezet., 19 szakasz

Megjegyzendő, hogy e törvény további rendelkezéseit felváltotta az új titokvédelmi törvény (Közlöny száma: 86/12)

²⁵ Uo. 6. szakasz

²⁶ WIPO: Izumjeti budućnost, uvod u patente za mala i srednja preduzeća

http://www.ipr.gov.ba/images/brosure/Brosure_hr/izumjeti%20buducnost_croatian.pdf (2014. szeptember 13.)

Feltalálni a jövőt, bevezetés a szabadalomhoz kis –és középvállalkozók számára. Eredeti nyelven a WIPO által került kiadásra 2006 – ban.

²⁷ Versenyről szóló törvény (Zakon o konkurenciji), Bosznia és Hercegovina Hivatalos Közlönye (Službeni glasnik BiH), 48/05., 76/07 és 80/09. szám., 38. szakasz

²⁸ Gazdasági társaságokról szóló törvény (Zakon o privrednim društvima), Bosznia és Hercegovina Hivatalos Közlönye (Službene novine Federacije BiH), 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07, 84/08. szám

nem határozhatók meg azok az adatok, amelyek a törvény erejénél fogva nyilvánosak.²⁹ A Boszniai Szerb Köztársaság Büntető törvénykönyvének értelmező rendelkezéseiben is megtalálható az üzleti titok fogalma.³⁰ Azokat az adatokat és információkat tekinti üzleti titoknak, amelyeket törvény, rendelet, vagy más határozat annak nyilvánít, és melynek nyilvánosságra hozatala kárt okozott vagy okozhatna a vállalkozás vagy más jogi személye részére.

Montenegró 2012. április 29. óta a WTO tagja, így rá is kötelező érvényű a TRIPS Egyezmény. Ennek ellenére az üzleti titok és a know-how szabályozására belső jogszabályi normával nem kerül sor. Ez különösen azért szokatlan, mert a Munkaügyi törvény rendelkezése kimondja, hogy a munkavállaló számára a munkaszerződésben meghatározhatóak azok a saját nevében és számára végezhető munkakörök, amelyhez a munkavállalónak munkáltatói engedély szükséges. E jogszabályhely megszegése csak abban az esetben állapítható meg, ha a munkavállaló munkája során új, különösen fontos technológiai tudásra tehet szert vagy üzleti titok megszerzésére, birtoklására kerülhet sor.³¹ Feltételezhető, hogy a jogalkotó az „új, fontos technológiai tudás” alatt a szellemi alkotásnak nem minősülő know-how-t érti, annak bővebb kifejtése azonban elmarad. Hasonló a helyzet a Kötelemről szóló törvénynél is, ahol Licencszerződések fejezetében a licencvevő kötelezettségei közé sorolja a licencia tárgyának titokban tartását. A törvény kimondja ugyanis, hogy abban az esetben, ha a licencia tárgya szabadalom nélküli találmány vagy titkos technikai tudás és tapasztalat, a licencia vevő köteles azt titokban tartani.³² A titkos technikai tudás és tapasztalat itt is nagy valószínűséggel a know-how-ra utal, viszont ismét hiányzik a részletes kifejtés.

III. Gyakorlati megoldások

A szerb jogban jól láthatóan az üzleti titok törvény általi szabályozása megközelíti a magyar és nemzetközi jogban ismert know-how, vagyis a TRIPS Egyezmény szóhasználatával élve a nyilvánosságra nem hozott információk és az üzleti titok fogalmat. A know-how gyakorlatban történő transzfere terén pedig eligazítást nyújthat a konkrét szerződésminták léte, melyek nagyrészt a világhálón is szabadon elérhetőek. Részletesen meghatározásra kerül bennük a „know-how átadó” és „átvevő” jogai és kötelezettségei, az ellenszolgáltatás mértéke, titok megőrzésének módja.

Horvátországban a gyakorlatban történő szabályozás itt is akként alakul, hogy az információ úgynevezett tulajdonosa és az információhoz hozzáférő személy közötti konkrét szerződések nyújtanak védelmet annak érdekében, hogy a bizalmas információk ne kerüljenek illetéktelen személyek birtokába.³³ Viszont mindkét esetben figyelemmel kell lenni arra, hogy a szerződési szabadság eredményeképpen fennáll a veszélye annak, hogy eltérő tartalmú megállapodások születhetnek. Megfigyelhető továbbá, hogy a nálunk jellemző szellemi tulajdonkezelési szabályzat³⁴ helyett, a horvát felsőoktatási intézmények üzleti titokvédelmi szabályzatot alkotnak. Ezekben a szabályzatokban részletesen kifejtik, hogy mi minősül védendő adatnak, a titok védelemének milyen fokozatai léteznek, és ezek miként érvényesülnek (nagyon titkos, titkos, bizalmas³⁵). A

²⁹ Ua. 32-33. szakasz

³⁰ Büntető törvénykönyv (Krivični zakon Republike Srpske), Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye (Službeni glasnik Republike Srpske), 49. szám, 2003. június 25 – től., 15. fejezet, 147. szakasz, 19. bekezdés

³¹ Munkaügyi törvény (Zakon o radu), Montenegró Hivatalos Közlönye (Sl. glasnik CG), 49/08, 26/09, 88/09, 26/10, 59/11. szám, 136. szakasz

³² Kötelemről szóló törvény (Zakon o obligacionim odnosima), Montenegrói Hivatalos Közlöny (Sl. list CG), 47/08, 04/11. szám, 790. szakasz

³³ Ministarstvo gospodarstva, rada is preduzetnistva: Prava intelektualnog vlasništva, Drzavni zavod za intelektualno vlasništvo, 11. oldal

http://www.bizimpact.hr/download/documents/read/prava-intelektualnog-vlasnistva_11 (2014. október 22.)

³⁴ 2004. évi CXXXIV törvény 18. § (1) bekezdése: „ A kutatóhelynek minősülő költségvetési szervnek és közalapítványnak, valamint az államháztartás alrendszeréhez kapcsolódó vagyonból létrehozott, kutatóhelynek minősülő közhasznú társaságoknak szellemi tulajdon-kezelési szabályzattal kell rendelkezniük.”

³⁵ A „nagyon titkos” kategóriába tartoznak azok az adatok, melyek jogosulatlan nyilvánosságra hozatalával sérülnének Horvátország alapvető érdekei, helyreállíthatatlan károsodást okozva a nemzetbiztonsága szempontjából. A titokvédelmi törvény példálózó jellegű felsorolást tartalmaz e körben. A „titkos” körbe azok az adatok tartoznak,

tudományos projektek eredményei, amelyek az intézet fejlesztési céljait szolgálják – esetleges későbbi szabadalmazhatóságuk, szellemi alkotásként történő védelmük, vagy értékesíthetőségük miatt -, minden esetben a titkosság szigorúbb formái közé tartoznak.³⁶

A fent leírtak figyelhetők meg Bosznia-Hercegovina és Montenegró esetében is, bár ott véleményem szerint lényegesebben kevesebb a gyakorlatban előforduló szerződések száma. Ennek oka feltételezhetően az ország gazdasági fejlettségének alacsonyabb foka, a nemzetközi jogügyletek alacsonyabb száma.

IV. Összefoglaló

Tényként kezelhető, hogy a know-how jogintézménye ismert a délszláv államokban. Annak ellenére, hogy a tételes jogintézménnyé válás mind a mai napig hiányzik, egyértelmű az igyekevs a gyakorlat számára megfelelő megoldások kimunkálása érdekében. Ezt a célt szolgálja egyfelől az üzleti titok körében történő szabályozás is. Amíg Szerbiában többek között az Üzleti titok védelméről szóló törvény, illetve a Gazdasági társaságokról szóló törvény határozza meg az üzleti titok fogalmát, addig Horvátországban ugyanez a Titokvédelmi törvényben található. Bosznia-Hercegovinában érdekes módon a Versenyéről szóló törvény és a Büntető törvénykönyv rendelkezései között szerepel, ugyanakkor Montenegróban nem találkozhatunk nemzeti jogszabályban foglalt konkrét fogalom meghatározással. Tekintettel viszont arra, hogy Montenegróban a Munkáról és a Kötelemről szóló törvény is említést tesz az új, titkos technológiai tudásról és tapasztalatról, a know-how intézményének léte itt is egyértelmű. A gyakorlat pedig igyekszik konkrét esetekre, meghatározott szempontrendszer szerint megállapított know-how megállapodásokat kimunkálni. Ez azonban bizonyos mértékű veszélyt is hordoz magában, mivel a különböző szerződéstípusok alkalmazása fogalmi ellentmondáshoz, bizonytalansághoz vezethet.

Habár a know-how, üzleti titok intézménye a délszláv államokban is nyomatékosan jelen van, itt sem találkozunk egységes szabályozással, mint ahogy az Európai Unió tagállamaiban sem.³⁷ Kiemelendő, hogy Horvátország EU tagságával mindenképpen előrébb jár, hiszen az Unió jogalkotás közvetlenül hatással van a jogrendszerére, míg ennek elérése érdekében a többi államnak további lépéseket kell tennie. Tekintettel arra, hogy mind Szerbia, mind Bosznia- Hercegovina és Montenegró is az uniós csatlakozást tűzte ki célul, nem vitás, hogy a törvényhozás ajogharmonizációt fontos feladatnak tekinti és a közeljövőben további eredményeket fognak elérni e területen is. Másrészt a gazdaság és tudomány fokozatos fejlődése is szükségessé teszi a jogszabályi környezet alakítását, így álláspontom szerint az egységes törvényi szabályozás a jogalkotók számára belátható időn belül elkerülhetetlenné válik.

melyek a fentiekben említettek nagymértékben megsértik, a „bizalmas” adatok jogosulatlan nyilvánosságra hozatala pedig egyszerűbb károsodást okozna.

³⁶ Példaként ide sorolandóak az alábbi üzleti titokvédelmi szabályzatok:
http://www.ifs.hr/PublicDocuments/Pravilnik_o_poslo_i_profes_tajni.pdf,
http://www2.tvz.hr/wp-content/uploads/downloads/2012/04/Pravilnik_o_poslovnjoj_tajni.pdf,
http://www.riteh.uniri.hr/o_faxu/stat_prav/Pravilnik_o_poslovnjoj_profesionalnoj_tajni.pdf

³⁷ Megjegyezném, hogy az egységes szabályozás kérdésével tervezet szintjén az unió egyre többet foglalkozik, így a közeljövőben várható a tényleges irányelv megalkotása.